

Бо қарори мушовараи  
Вазорати маорифи  
Ҷумҳурии Тоҷикистон  
аз 31.01. соли 2008 №2/17  
тасдиқ шудааст

## **Низомномаи**

**роҳбарӣ ба корҳои илмӣ донишҷӯён, рисолаҳои хатмқунии бакалаврият, кори дипломии мутахассис ва магистр дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон**

*Низомномаи мазкур дар асоси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ», «Низомномаи намунавӣ оид ба муассисаи таълимии таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии соҳаи маориф таҳия шудааст.*

### **1. Қоидаҳои умумӣ**

1. Фаъолияти илмӣ донишҷӯён дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ аз корҳои илмӣ–тадқиқотии донишҷӯён (КИТД) ва корҳои таълимӣ тадқиқотии донишҷӯён (КТТД) иборат буда, навиштани реферат, омода сохтани маърузаву гузоришҳои илмӣ, иҷрои кори курсӣ, рисолаи бакалаврӣ, магистрӣ ва мутахассисро дар бар мегирад.

2. Роҳбарӣ ба корҳои илмӣ донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси ҳамин Низомнома ба роҳ монда мешавад.

### **2. Роҳбарӣ ба корҳои илмӣ донишҷӯён**

3. Роҳбарӣ барои омода намудани маърузаву гузоришҳои илмӣ донишҷӯён аз тарафи тамоми омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ новобаста аз унвон ва дараҷаи илмӣ (ҳам кормандони доимӣ ва ҳам ҳамкорон) ба амал бароварда мешавад;

4. Ҳар як омӯзгор новобаста аз унвон, дараҷаи илмӣ ва мавқеи ишғолкардааш вазифадор аст, ки дар як соли таҳсил роҳбарии омода намудани маърузаву гузоришҳои илмӣ на кам аз ду донишҷӯро дар конференсияҳои илмӣ факултет, муассисаи таҳсилоти олии касбӣ ва ё дар сатҳҳои дигар ба ӯҳда гирад;

5. Барои роҳбарӣ ва омода намудани маърузаву гузоришҳои илмӣ донишҷӯён сарбории таълимии изофӣ ё маблағи ҷудогона муайян

нагардида, дар қисми дуввуми нақшаи инфиродии омӯзгор сабт карда мешавад;

6. Омӯзгор оид ба омода намудани маъруъазу гузоришҳои илмии донишҷӯён на кам аз ду маротиба дар як соли таҳсил дар ҷаласаҳои кафедра ҳисобот медиҳад. Ҳисоботи мудирӣ кафедра оид ба ин масъала на камтар аз ду маротиба дар як сол дар Шӯрои олимони факултет, дар сурати зарурат дар Шӯрои олимони муассисаи таҳсилоти олии касбӣ шунида мешавад;

7. Барои роҳбарӣ ва омода намудани маъруъазу гузоришҳои илмии донишҷӯён омӯзгор (корманди доимӣ ва ҳамкор) дар назди кафедра ва факултет масъул аст. Роҳбарӣ барои омода намудани маъруъазу гузоришҳои илмии донишҷӯён дар қисми дуввуми нақшаи инфиродии омӯзгор сабт мегардад. Дар сурати иҷро нагардидани нақша нисбат ба омӯзгор мувофиқи тартиботи амалкунанда чораҳои маъмурӣ андешида мешавад;

8. Роҳбарӣ барои омода намудани кори (лоихаи) курсии донишҷӯён аз тарафи тамоми омӯзгорон новобаста аз унвон ва дараҷаи илмӣ ба амал бароварда мешавад. Шумораи донишҷӯёне, ки тахти роҳбарии як омӯзгор ба тайёр кардани кори (лоихаи) курсӣ машғуланд, ба тариқи зайл муайян карда мешавад:

ассистент (омӯзгор) то 4 нафар;

саромӯзгор то 5 нафар;

номзади илм, дотсент то 7 нафар;

доктори илм, профессор то 7 нафар;

мудирӣ кафедра, профессор 6 нафар;

мудирӣ кафедра, дотсент 6 нафар;

Дар сурати зиёд будани теъдоди донишҷӯён аз шумораи омӯзгорон ва мувофиқат накардани он ба меъёри муайяншуда (аз 4 то 7 нафар) раёсати муассисаи таҳсилоти олии касбӣ метавонад, ҳар сол бо фармони ректор ин меъёрҳоро дар кафедраҳои алоҳида тағйир диҳад.

9. Роҳбарӣ барои омода намудани кори (лоихаи) курсии донишҷӯён ба пуррагӣ ба сарбории таълимии солони омӯзгор дохил карда нашуда, арзиши соатҳои он мувофиқи ставкаи музди соатбайъ пас аз анҷоми корҳои (лоихаҳои) курсии аз тарафи донишҷӯён иҷрогардида ва баъди анҷоми соли таҳсил пардохт карда мешавад. Барои роҳбарӣ ба ҳар як кори курсӣ ба омӯзгор дар як соли таҳсил барои ихтисосҳои гуманитарӣ 8 соат ва барои ихтисосҳои техникӣ ва табиатшиносӣ 10 соат ҷудо карда мешавад;

10. Барои роҳбарӣ ва омода намудани кори (лоихаи) курсии донишҷӯён омӯзгор дар назди кафедра ва факултет масъул буда, мунтазам бояд бо донишҷӯён машваратҳои гурӯҳӣ ва инфиродӣ (на кам аз 8-10 соат) гузаронад. Аз натиҷаи иҷрои ин кор ба кафедра ва деканати факултет ҳисобот пешниҳод менамояд;

11. Ҳимояи корҳои (лоихаҳои) курсии донишҷӯён дар кафедра ба таври кушода бо иштироки аъзоёни кафедра тахти роҳбарии мудирӣ кафедра сурат мегирад ва натиҷаи он дар журнали махсус қайд карда

мешавад. Ба корҳои (лоихаҳои) курсии донишҷӯён баҳои тафриқавӣ («аъло», «хуб», «қаноатбахш» ва «ғайриқаноатбахш») гузошта шуда, он дар варакаи маълумотномаи академӣ, протокол ва дафтарчаи имтиҳонии донишҷӯ дарҷ меёбад. Дар дафтарчаи имтиҳонии донишҷӯ баҳои «ғайриқаноатбахш» дарҷ намешавад. Корҳо (лоихаҳои) курсии химояшуда 3 сол дар кафедра нигоҳ дошта шуда, баъд аз он дар асоси санад мувофиқи тартиботи амалкунанда, аз эътибор соқит гардонида мешавад.

### **3. Роҳбарӣ ба кори хатмкунии бакалавриат, рисолаҳои дипломии мутахассис ва магистр**

12. Роҳбарӣ ва омода намудани кори хатмкунии бакалавриат, рисолаҳои дипломии мутахассис ва магистр аз тарафи саромӯзгорони таҷрибадор, номзадҳои илм, дотсентон, докторони илм ва профессорон ба амал бароварда мешавад;

13. Шумораи корҳои хатмкунии бакалавриат, рисолаҳои дипломии мутахассис ва магистр, ки таҳти роҳбарии як омӯзгор иҷро мешаванд, ба тариқи зайл муайян карда мешавад:

номзади илм, саромӯзгор то 3 нафар;

номзади илм, дотсент то 3 нафар;

доктори илм, профессор то 4 нафар.

мудири кафедра, профессор то 4 нафар;

мудири кафедра, дотсент то 3 нафар;

Барои саромӯзгорони ботаҷрибае, ки унвони илмӣ надоранд роҳбарии корҳои илмӣ бакалавр ва рисолаҳои дипломии мутахассисон бо қарори Шӯрои олимони муассисаи таҳсилоти олии касбӣ то 2 нафар иҷозат дода мешавад.

14. Роҳбарӣ ва омода намудани корҳои хатмкунии бакалавриат, рисолаҳои дипломии мутахассис ва магистр ба сарбории таълимии солонаи омӯзгор дохил карда намешавад. Арзиши соатҳои он мувофиқи ставкаи музди соатбайъ баъди анҷом ва химояи рисолаи хатмкунии бакалавриат, рисолаи дипломии мутахассис, магистр ва гирифтани баҳои мусбат пардохт мегардад;

15. Ба омӯзгор барои роҳбарӣ ба ҳар як кори хатмкунии бакалавриат, рисолаҳои дипломии мутахассис ва магистр дар як соли таҳсил барои ихтисосҳои гуманитарӣ 50 соат, барои ихтисосҳои техникӣ ва табиатшиносӣ (аз ҷумла фанҳои риёзӣ) 55 соат ҷудо карда мешавад;

16. Ба роҳбарии корҳои хатмкунии бакалавриат, рисолаҳои дипломии мутахассис ва магистр омӯзгор дар назди кафедра, факултет ва муассисаи таҳсилоти олии касбӣ масъул буда, натиҷаи он дар қисмати корҳои илмӣ нақшаи инфиродии омӯзгор сабт мегардад;

17. Роҳбарияти муассисаи таълимӣ дар сурати дар вақташ химоя намудани корҳои хатмкунии бакалавр, рисолаҳои дипломии мутахассис

ва магистр аз тарафи донишчӯ, метавонад бо истифода аз имкониятҳои молиявӣ роҳбари онҳоро аз ҷиҳати моддӣ ҳавасманд намояд.

18. Дар сурати иҷро накардани талаботи дар боло зикргардида нисбат ба мудирӣ кафедра ва омӯзгоре, ки чунин мавзӯҳо ба бакалаврият, мутахассис ва магистр пешниҳод кардаанд ва ё худ аз онҳо қабул намудаанд, мувофиқи тартиботи амалкунанда чораҳои маъмурӣ, то аз вазифа сабукдӯш кардан андешида мешавад;

19. Ҳимояи қаблии кори хатмкунӣ бакалаврият, рисолаҳои дипломи мутахассис ва магистр дар кафедра ё факултет, ба таври кушода, бо иштироки аъзоёни комиссияи давлатӣ сурат мегирад ва натиҷаҳои он дар журнали махсус протокол карда мешаванд. Ба корҳои хатмкунӣ бакалаврият, рисолаҳои дипломи мутахассис ва магистр, ки ба талабот ҷавобгӯянд, кафедра ё факултет дар шакли «Ба ҳимоя роҳ дода шуд» хулоса менависад. Рисолаҳо (лоихаҳои) дипломи хатмкунандагоне, ки ба талабот ҷавобгӯ нестанд, барои даровардани тағйироту иловаҳо баргардонида мешаванд. Барои ҳимояи қаблии як кори хатмкунӣ бакалаврият, рисолаҳои дипломи мутахассис ва магистр на зиёда аз ду маротиба иҷозат дода мешавад;

20. Ҳимояи корҳои хатмкунӣ бакалаврият, рисолаҳои дипломи мутахассис ва магистр баъди ба имзо расидани фармони ректори муассисаи таҳсилоти олии касбӣ дар ҷаласаи Комиссияи аттестатсионӣ давлатӣ мувофиқи тартиби муқарраршуда, ба таври кушода, сурат мегирад ва натиҷаи он дар протоколи махсус қайд карда мешавад;

21. Кори хатмкунӣ бакалаврият, рисолаҳои дипломи мутахассис ва магистр дар се нусха ҷопи компютерӣ карда шуда, баъди ҳимоя як нусхаи он ба донишчӯ ва як нусха ба китобхонаи муассисаи таҳсилоти олии касбӣ, яқтои он ба роҳбари илмӣ супорида мешавад. Кори хатмкунӣ бакалаврият, рисолаҳои дипломи мутахассис ва магистр, ки бомуваффақият ҳимоя карда шудаанд, панҷ сол дар китобхонаи муассисаи таҳсилоти олии касбӣ нигоҳ дошта шуда, баъд мувофиқи тартиботи муқарраршуда (баъди ба тасвиб расонидани санад ба бойгонӣ супорида мешавад;

22. Низомнома аз рӯзи қабул шуданаш мавриди амал қарор дода мешавад.